

Et maal elamine poleks karistus

Olen nüüdseks kuu aega uues ametis olnud. Kui näed, et inimestel on sind vaja, on see päris hea tunne. Kuigi mul ei ole rahva mandaati, mind on ju ametisse valinud volikogu.

Segav asjaolu on Tallinnast kogu aeg antav marutuli: kuidas külmkappi kasutada, kuidas tulesid kustutada... See on siit vaadates naljakas. Me ei pane midagi kinni, ei korja lapsi ujulatest ära, et kokku hoida. Elame täiesti normaalset elu. Vool läheb meil talvel kümme korda ja vahel rohkemgi ära, see on meie elu osa, mitte mingi katastroof. Lükame lund, üritame hoida majad soojas.

Oluline on kultuurivaldkond, et inimesed saaksid kultuuri siitsamast kätte. Et maal elamine poleks karistus, selle nimel näen vaeva. Mitte ainult mina, vaid meil on üldse väga proff vallavalitsus.

Saime „kuulsaks“ eelmisel aastal, kui selgus, et Väandras on Eesti kõige kallim küte. Sel aastal valmistusime selleks põhjalikult ja nädala pärast läheb põlevkivikatel tööle. Väandraselased võivad rahul olla.

Meie vald on üsna suur, suuruselt teine Pärnumaal. Vallast minejad ja siia tulijad on meie jaoks prioriteet number 1. Praegu oleme nullis, aasta saldo on pluss-miinus kaks inimest. Juurdekasvu poolest oli sel aastal väga hea „saak“ – andsin just üle hõbelusikad 78 lapsele.

Mõtlesime välja mõned projektid, kuidas saada siia juurde noori lastega peresid. Ehitame siia üürimajad.

Oleme 2024. aastast tõeline energiavald. Valmis saab Tootsi tuulepark, mis hakkab andma energiat 700 gigavatti aastas – see kogus on võrreldav kogu praeguse Eestis toodetava päikese- ja tuuleparkide võimsusega. Tuleb ka serveripark, et võimalikult palju energiat ära kasutada.

Noor pere, kes siia elama tuleb, saab tänu sellele energiat sümboolse hinnaga. Näiteks kolmetoalise korteri eest maksab ta 200 eurot kuus ja muid kulusid ei lisandu. Kortereid ehitame kokku 154 ja sinna ootame elama inimesi, kes tõmbavad käima väikeettevõtluse ja miks mitte ka suure. Noortele, kel on rohkem suutlikkust, anname ka eramukrundid. See kõik peab toimuma lähema kolme aasta jooksul, ulmetempo!

Inimesed tulevad meie vallas kenasti toime, kuigi elu on keerulisem kui Tallinnas. Siin ei ole sul keskkütet ja kesket kanalisatsiooni ja veetrassi, aga sa pead hakkama saama.

Tuulepargi kõrvale teeme moodsa tööstusparki. Äriideid ei saa veel letti laduda, läbi-rääkimised käivad ja huvilisi jätkub. Kui täna on vallas umbes 8000 elanikku, siis tulevane projekt võib siia tuua juurde 50% inimesi.

Olen harjunud kriisisituatsioonis ise otsuseid tegema, see tagab kiiruse. Vallas on see teistsiti, siin on komisjonid ja volikogu. Kui tahad otsustada, siis lähed oma ettepanekuga komisjoni ette, mis on nagu väike riigikogu, ja kui see ei anna nõusolekut, pole mõtet edasi volikokku minna.

Oma ego tuleb siin taltsutada. Kui oled 62, eks ole seda egot juba lihvitud ka.

„Tulevad siia igasugused!“ Aeg-ajalt ikka kuulen seda ütlust. Eks seal ole väike tõde ka. Aga ütlen selle peale: „Valige siis keegi teine!“

Inimesed saavad meil kenasti hakkama, kuigi elu on keerulisem kui Tallinnas. Siin ei ole sul keskkütet, kesket kanalisatsiooni ega veetrassi, aga sa pead toime tulema. Siinse rahva jaoks ei ole mured päris samad, mida meedias räägitakse. No kui näiteks soovitati satelliittelefonid ära laadida. Ma ei tea, et meie vallal oleks satelliittelefonid...

Kultuurivaldkond jätab siin aga veidike soovida ja sellega ma aktiivselt ka tegelen. Mul on plaan avada veel sel aastal Väandras kunstigalerii. Uue kontserdisaali Väandra äsja renoveeritud vanas koolimajas avame 2. veebruaril. ●

► 1972. aastast, kui esinesin seal esimest korda lauljana. Vahelduva eduga olen seal eri asju teinud. Olin uue juhi konkursil töötajate kandidaat, lasin end kuidagi ära rääkida, kuigi teadsin, et tegelikult on otsus direktori kohta juba langetatud. Aga kui oleks haamer kukunud, oleksin direktoriametiks valmis olnud: uue maja ehitus, raadio-tele-uudistemaja ühendamise – see on suhteliselt keeruline. Komisjonilt eitavat vastust saades oli põhiline argument: puudub kogemus ajakirjanduses. Saateid ma olen teinud. Võib-olla oleks pidanud olema enne Postimehe peatoimetaja või ärijuht?

Estonias käisin viimati... arvan, et 2020. aasta kevadel. Kas see oli põhimõtteline otsus sinna enam mitte minna... See on valus teema. Need haavad ei ole veel paranenud... Need ei parane.

Aga ooperiteatreid, kus ma käin, on veel: Lätis, Leedus, Soomes, Rootsis. Läti ooper on praegu päris heal tasemel! Sõnalavastusi käin vaatamas Endlas, Draamas, Ugalas, Vanemuises.

Ainult mitte Estonias.

Teatrisse lähen nautima inimesi, interjööri, lavastust, muusikat. Ja kui midagi seal häirib, siis ma ju ei lähe.

Töötasin selles majas 38 aastat. Tunnen selle iga nurka. Tunnen kõiki neid inimesi... Aah, mul on raske sellest rääkida... Ma ei saa sinna minna!

Tegelikult ühe korra käisin, oma õpetaja Enno Mattiseni matusel talveaias.

Aga see ei tähenda, et mul pole Estonia inimestega sidet. Mul on kontakt kümnete, kui mitte sadade inimestega, käin nendega iga päev läbi. Elan kaasa sellele, mis Estonias välja tuleb, jälgin neid nii palju kui võimalik. Ma tean sealsest elust väga palju. Valutan südant ka Vanemuise pärast, kes oli samuti kunagi nagu oma lapse eest.

Estonias juhtunu pole mingi põlvkondade konflikt. Mind ei ole keegi Estonia juhi ametist vallandanud. Võtsin tookord kujunenud olukorras teatrilt tule enda peale ja lahkusin ise. Muidugi tean, miks kogu see olukord sündis. See oli kättemaks. Selleks on olemas üks kõva relv – ajakirjandus. Kui see on sul seljataga, pole seina, mida pole võimalik maha joosta.

Aeg oli tollal keeruline. Kahe aasta jooksul tuli Estonias koondada oma 60 inimest. Kõik pidi tulema kunsti arvelt. Täna on sama situatsioon, teatri koosseis väheneb. Põhiraha läheb energiale, kõik muu on nii õhukeseks lihvitud, et ei tea, kas sealt enam midagi võtta on.

See kogemus, minu näidispuumine on teistele vajalik õppetund. Sa ei tohi juhina olla väga avatud, pead olema konservatiivsem. Nagu mulle ettevõtjad kord ütlesid: kui lift jõuab kolmandale korrusele, selle uksest lähivad lahti ja seal seisab ees üksik naisterahvas, siis ära sisene. Mine parem jalgsi, kui ka kümme korrust on minna, sest iial ei tea! Mina tõesti seda ei teadnud, et niisugune asi saab sündida Eesti vabariigis. Aga sai!

Mu eluprojekt Arsise kellade ansambel saab 30-aastaseks. Oleme andnud paar tuhat kontserti ja kogu maailma läbi sõitnud. Töö käib igapäevaselt, meil on kaks kooli, kus õpib umbes 250 last kellade kaudu muusikat. Oleme maailmas üks kõvemaide tegijaid, mängime teistmoodi kui teised, oleme leiutanud omi mänguvõtteid, et saada kelladest hinge kätte.

Töötan palju noortega ja mulle see väga meeldib. Äkki ma virutan neilt energiat? Sest kui Tallinnast tagasi tulen, pole ma väsinud, vaid laetud. Noored on väga pühendunud, sõidavad proovidesse kokku üle Eesti. Olen neile palju õpetanud, kuidas laval olla ja käituda, kuidas publikule vahel väga keeruline muusika söödavaks teha. Osa neist on mänginud pea 20 aastat.